

# UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÖRFI ISTVÁN



## T A R T A L O M :

A szerkesztő asztaláról . . . . .	57	Adat id. Báró Daniel Gábor emlé-	
Hiszem az embert, hiszem az éle-		kéhez . . . . .	68
tet. Győrfi István . . . . .	58	Irodalom . . . . .	69
Egész szívvel. Kiss Sándor . . . .	60	Egyházi és iskolai mozgalmak . .	69
A mi katonáink . . . . .	62	Nyilvános elszámolás . . . . .	72
Levél Amerikából. Wendte W. Károly	67		

**M**ennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv., **SZIVEMET HOZZÁDEMELEM**, írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. **Öt példány egyszerre rendelve 10 K. Bőrkötés arany-széllel (barna, sötétkék, fekete) 6K. Fehér csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. Bőrkötés remek kivitelben 14 kor. Megrendelhető a szerkesztőnél.**

---

*Minden unitáriusnak szól*, de aki az unitáriusokról akar szólni, az sem nélkülözheti ezt a könyvet: *Az unitárius vallás Dávid Ferenc korában és azután* Mert ebben meg van magyarázva az unitárius vallás eredete és fejlődése, az unitárius egyház jogai. Ismerteti a vallás alapítóit, az egyház oszlopaait. 400 esztendő nevezetes gondolatai és a négyszáz esztendő, a XIX-ik század értékes alkotásai, mint tiszta tükörből ragyognak vissza ránk ebből a könyvből. Irták legjobbjaink: Ferencz József püspök, báró id Daniel Gábor, báró Petrichevich-Horváth Kálmán, Fekete Gábor v. b. t. t. főgondnokok, dr. Borbély Ferenc, dr. Borbély István, dr. Boros György, Csifó Salamon, Gálfi Lőrinc, dr. Gál Kelemen, Kiss Sándor, Pap Mózes, Szinte Gábor, Tarcsafalvi Albert, dr. Tóth György, Varga Dénes, Vári Albert, dr. Wendte Károly tanárok, lelkészek és Percelné Kozma Flóra. A 200 nagy 8-rét oldalra terjedő könyv ára 3 K., 5 példány postai költségét fizeti a kiadó Dávid Ferenc-Egylet.

*Dávid Ferenc képes életrajza* írta Pap Domokos. kiadta a Dávid Ferenc Egylet. A csinos kis mű könnyen áttekinthető szépen megírt életrajza a dévai mártirnak. Ára 50 fillér, postán küldve 58 f.

---

**Akinek valakije a háboruban van, rendelje meg az Unitárius Közlönyt, mert minden unitáriusról meg fog emlékezni, Nagyon becses foglalatja a székely vitézségnek!**

---

**Ha legalább 5-ön egyszerre rendelik meg s egy-egy koronát, összesen 5 koronát egyszerre beküldenek, az Unitárius Közlöny háborus számaait egész évben egy csomagban egy névre megküldjük.**

---

**Az Unitárius Közlöny régi számaiból 12 drbot 40 fillérért, 100 darabot 2 koronáért küldünk meg.**

---

# UNITÁRIUS KÖZLÖNY

AVALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

**Dr. BOROS GYÖRGY.**

FŐMUNKATÁRSÁK:

**TARCSAFALVI ALBERT**

**GYÖRFI ISTVÁN.**

Előfizetési ára: 2 korona 44 fillér. Egy szám ára: 24 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 korona 4 f. fizetnek. — Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

## A szerkesztő asztaláról.

A jó! *megélhetőnek* számtalan akadályja van. Jó csomó akadály magában az emberben van. Baj ha gyenge, beteges, baj, ha az élethez üres kézzel kell kezdenie, mert a szülők semmit sem hagynak hátra, de előny ha megtanították dolgozni s amellet túrni és nélkülözni. Az ép-kéz-láb ember megtud élni mindenhol, ha nemcsak dolgozni, hanem a keresetét megbecsülni tudja. Amig ifju az ember több munkát és több nélkülözést el tud bírni. Arra ne számíton, okos ember nem is számít, hogy úri kényelemben, nagy bőségben élhet és olykor-olykor egy-egy jó mulatozásban is részt vehet. Ezek nélkül egészen jól meg lehet élni.

*Mélyebbre* a hálót, azt tanácsolta Jézus. Mélyebbre a kapát, az ekét, az ásót, tanácsoljuk mi, hadd kerüljön felül a pihent föld, hadd menessen mélyebbre a gyökér s jutána a növény. Furesa, hogy az emberek szeretik jól bele eresztetni a kést a kenyérbe, de nem az ásót, a kapát és az ekét a földbe. Pedig a dolog helyes rendje ez volna.

A *kenyér*. Most már igazán napirenden van a kenyérkérdés, mert nem volt nagy termés és a háboru a fogyasztást óriás mértékben megnövelte. A katonának nagy erőre, nagy kitartásra van szüksége, azért jól kell táplálkozni. Az itthonmaradottak legyenek takarékosak a meglévővel és szorgalmasok a föld megművelésében és mindennemű termény készítésében, mert minél többet dolgozunk, annál kevesebb lesz a szükség és nyomoruság jövőben.

»Ha van mondani valód rólam, még ha kellemetlen volna is nekem, mond meg kérlek nekem, vagy ha kimélni akarsz engemet, ne mond senkinek, mert én mindig szívesebben veszem még a rágalmat is első kézből, mintha mások kezén át menve kerül hozzám, mert a rossz hír olyan, mint a bankópenz, forgalom közben rakodik rá a piszok, s nem mint az arany, amely fényesedik.

*Türelem és csak türelem.* Ez az első parancsola. Tűrni kell az éhséget, a szomjuságot, a hideget, meleget, ázást, fázást. A katona egyebet nem tehet. A civil honnan veszi magának a jogot, sőt a bátorságot, hogy türelmetlenkedjék, bármilyen bajokkal kerül is szembe. A katona két napja nem evett, mégis rárohan az ellenségre. A polgár, ha enni akar, fogjon munkához és dolgozzék szünetlenül, izzadásiig, tenyértörésig, derékfájásig. Ezt parancsolja az osztálygazság, hej, mert szűgyen lenne, ha hazajöve nem kapna kenyeret az asztalán ő, aki visszaverte az ellenséget, hogy el ne foglalja házuunkat, tűzhegyűnket, asztaluunkat.

*Legyetek irtalmatlanok* a tunyákkal, heverőkkel, ingyencélókkal szemben. Ezek az ellenség cinkostársai. Ezek fosztogatnak mindennap, mert ingyen veszik el előteket a kenyeret. A falu, a város keresse föl a buvóhelyeket, a semmittevők tanyáját és verje ki őket az utcára, adjon ásót, kapát a kezökbe, tanítsa meg, hogy készílik a kenyeret a föld porából és göröngyéből. Legyetek irtalmatlanok azokkal, akik nem dolgoznak. Ha dolgozni még sem akarnának, ne engedjétek, hogy egyenek, hanem üzzétek el őket, mert az ellenség cinkostársai.

---

## Hiszem az embert, hiszem az életet.

Hiszem az embert!

Civilizációnk fényes, hatalmas épülete összeomlott. Békés életünk szentségeit mélyen betemették a romok. Kétségbeesetten, megrémülve álljuk körül a pusztulás gyászos omladékát, szívszakadva hallgatjuk a szétesett eszszolt kövek, a hatalmas faragott gerendák áldozatainak tompa segélykiáltását...

A pusztulás, a rombolás képe mindenütt, merre nézünk. Vörnek tengere hullámszik tágas tércin, nagy temető lett a békességnek földje, a kalászos mező, a gyümölcsös

hozó szelid halom hát — halálhörgéstől visszhangzanak a néma rengetegek.

Mégis, akkor is, ha mindent elboritnának is a vérnek szennyes hullámai... Folyjon vér több művelt Európa földjén, mint amennyit a barbárság, a műveletlenség valaha kionthatótt... Ne legyen bár e világnak egyetlen népe, melyet tűzbe nem borított vészes csatáknak pusztító vörös lángja... Ne maradjon érintetlen művészi szelvények mohos, évszázados köve... Essenek szét szűke hamuvá tudomány csarnokaink, otthonok békdés tűzhelyei. Vesszen bár el, semmisüljön meg régi időknek minden műve, írott tudománya, művészi nagy alkotása... Mégis akkor is hinnék, hiszek az emberben! Hiszek teremtő hatalmában! Hiszem, hogy fölállana a porból, újat, istenibbet, szebbet munkálna.

Hiszek az emberben, felkénem abban a rejtett mélységében, mely mint az isteni élet olthatatlan lángja ég benne. Hiszem, hogy az élet vizének új, bőségesebb áradata fog ömleni belőle. Felépíti a testvériségnek örök templomát, az el nem muló ember-szeretetnek örök városát. Hiszem, hogy önkézevel szövi össze a változatlan, nem lankadó szeretet ragyogó köntösét, melybe felöltözik, amelybe öltöztet. Szenvedélyeinek, a gyűlöletnek, az előítéletnek slivár pusztájában felsarjadnak a békének, az örömmek, a boldogságnak színes virágai. Hiszem, hogy egykor feláll, kiegyenesedik a görnyedt ember, a maga nemies, istenies alakjában, lábaihoz dobja mint egy régi világ széttört láncait, mint szabadnak született fiú, mint Istennek teremtetett képnyása, mint egy örökkévaló életnek átértő Mestere.

Hiszem az embert, a teremtőt, az örökkön élő, hiszem az életet, mely örök!

Hiszem, hogy az elmulás, a vesztés, a halál csak látszat, kíséző árnya az életnek, a meg nem szűnő levésnek és tudatlanságunk, elkülönültségre törő önzésünk képzetelalkotása. Létformákba vágjuk bele az életet és a szük, námért keretek merev kötelességei, megirt törvényei között, mint remegő szolgák utánozunk, egyformásodunk. Véges alkotásaiból bálványt készít az ember és önző céljának valósfási eszközeivel láncra veri ember-testvére teremő kezét!

Hiszem, hogy létünk végessége a szükségszerűségben gyökerezik s hogy az ember kicsi létében, de végnélküli nagy levésében. A szükségszerűség pedig megszűnik, amikor nem egyéni nyereség, nem kapás, hanem a levés vezet gondolkodásunkban és cselekvésünkben... Amikor

boldogságunkat nem valaminek a megszerzésében keressük, hanem abban, hogy feladhatjuk magunkat individuális életünkön felül emelkedő ideáknak, a háza, az emberiség, az Istenség ideájának... Amikor az egyéni élet törvényeül nem előírásokat, nem mechanikus kötelességsorozatot, hanem a szeretetet ismerjük el. Amikor a szeretetben fel tudjuk találni énünk legtisztább szabadságát és teszünk valamit nem érdekből, hanem szeretetből. Hiszem, hogy eltűnik a végeesség látszata s az elmulás minden félelme minden mással és Istennel való eggyé levésünk tudatos munkálásával. Megértjük, hogy a véges és végtelen létének problémája csak logikailag áll fenn, a valóságban benne élünk a problémában. Az egyetemesség nézőpontjából nem vesszük észre a halál borzalmasságát, hanem örömmel fogjuk észrevenni az élet és halál közötti összhangot. A halál látszat, az élet valóság s így a látszatot is a maga végtelenségébe öleli. Az emberi élet bár véges megnyilatkozásában, de végtelen lényegében, mert élet; a változások s így a halál sorozatán kell átmennie, hogy megvalósíthassa a végtelent.

»Én vagyok a feltámadás és az élet, aki én bennem hisz...« én hiszem az életet, mely örök és hiszem az embert, a teremtőt, az örökkön élő.

Kolozsvár, 1915. Husvét.

*Győrfi István.*

## Egész szívvél.

Amit itt leírok, az 1915 március 10-én történt. Ezekben a napokban volt az évszak legerősebb tele. A kolozsvári állomás II. osztályu várótermében egy kis unitárius társaság verődött össze. Ott volt G. B. esperes, K. E. dési szolgabíró, M. Ö. hadnagy, aki a haretérről visszajöve rövid szabadságát élvezte és e sorok írója. Ráértünk a beszélgetésre, mert ennek a napnak párja aligha van a vonatkésések diáriumában. Ezen a napon történt az, hogy a Brassótól Budapest felé menő vonat délután 5 óra 24 perc helyett éjjeli 11 óra 55 perckor, tehát öt és fél órai késéssel érkezett be a kolozsvári pályaudvarra. A Budapestről Brassóba menő vonat pedig esti 8 óra 21 perc helyett éjjeli 12 óra 39 perckor érkezett be szintén. Ezek a késések a már egy hete tartó, de éppen ekkor a tetőpontjára jutott hóviharoknak voltak a következményei.

A váróteremben összeverődött kis unitárius csoport-

nak pár tagja észrevett a váróterem másik részében egy ismerős, tisztos ősz arcú embert. Ott ült mozdulatlanul egyik széken körülbelül egy óráig. Aztán a székéről felkelve, határozott, fiatalos lépésekkel járta körül a várótermet. Megint hosszasan, talán jó egy óráig pihen a széken s aztán újra körüljárja a várótermet. Egyszerre felénk tart. Kétségtelenül felismerte valamelyikünket. Köszöntjük, amit ő kéznnyújtással viszonzoz. Körülbelül fél óráig tart a beszélgetés. Aztán megint visszamegy pihenni és várni. Megérkezik végre a várakozás ötödik órája, amikor jelzik a vonatunk indulását.

Az ősz utas éjjél után fél három órákor szállt ki az apahidai állomáson a vonalból. A hosszú pulman kocsi folyosóján még egyszer végig néz. Megpillant engem, kezét nyújt, szívélyesen elbűcsuzik s aztán eltűnik a hóvihárban. Keresi a reá várakozó kocsit.

A vonatom alig megy 8-10 percet a kolozs-kolozs-karai állomásig. Apró, hideg, sűrű havat sodor a szél. Arcomba és szemembe esap, amint kiszállok. Keresem a kocsimat, amit azeelőtti napon rendeltem. Sehol sem találom. Végre rátalálok egy órra. Kérdem a kocsimat. A kocsis volt itt késő este, a vonatérkezés rendes idején — mondja. De azzal távozott, hogy ilyen időben várni lehetetlen. Ezt általam üzenetül hagyta, hogy semmi pénzért nem várhat. Nem várhat a lováért. Meg az utat sem lehet látni a nagy hófúvásoktól. Hirtelen két utitársra akadok. Két csendőrrre. Beletörődünk a változhatatlanba. Magunk elé vesszük az öt kilométeres utat. Elül is szuronyos csendőr, hátul is szuronyos csendőr. Ilyen kíséretem amugy sem volt soha. Már pár lámpa fel volt gyújtva s világitott ébresztő fényével, amikor beértünk a városba.

Amíg jöttünk, el-eltévesztve az utat, sokszor eszembe jutott az ősz útas. Sokszor gondolok azóta is rá! Az este is eszembe jutott, amint a hideg havat hajtotta a szél. Az éjszaka is felszerkenve eszembe jutott, amint a hideg, havas szél a szobám ablakát zörgette.

Azóta sokszor gondolkozom. Maradhatna otthon, jó meleg szobájában. Van hová lábát letennie. Van hová fejét lehajlania. Több ezer hold föld ura. De úgy látszik, édesebben hajlja nyugalomra fejét, ha megtefte egyháza iránti kötelességét. Azt a kötelességet, amit a szíve parancsol.

A váróteremben az órákat számláló, fiatalos, erős járású öreg úr, aki Apahidán kiszállott s a hóvihárban eltűnt, az báró Petrichevich Horváth Kálmán, a magyar-

országi unitárius egyház egyik főgondnoka volt. Utazott haza az Unitárius Egyház Képvisező Tanácsának márciusi hónapi gyűléséről.

Hyen »egész szívvel« unitárius a mi főgondnokunk. Uram! adj neki még sokkal hasszabb életet. Minket pedig segíts, hogy minél többen lehessünk vele, »egész szívvel« az övéi!

Kolozs.

Kiss Sándor,



— Tudósítások a nagy világháboruban résztvevőkről. —

*Harcos hitrokonaimnak küldöm.*

*A mi katonáink: vérünkben serkent vér,  
Ezer szép-reményünk, szent jövő-várásunk;  
Szorgos kezű apák, szívtől szakadt testvér:  
Életküzdésekben védő erős várunk...*

*Messzi országokkal kell vívnunk, csatáznunk,  
Halálos tusákon állni nagy harcokat.*

*— Büszke szívünk kísért s rajongó állásunk  
S dalokat dalolt a pántlikás vonat...*

*Féltőn sérthetetlen ősi örökségünk:  
Szabad Székelyország imázó szerelme;  
Kincses Magyar hazánk, érted égve-élünk  
S irgalom, jaj annak, ki bántani merne.*



*Uj Hadak-utja az, amerre Ti jártok  
S hymnuszokat zengnek az Ég csillaqai.  
Uj ígérei hirdet a Ti bibliátok  
És uj törtérelmet fogtok tanítani.*

*Vérünkéből való vér: drága katonáink;  
A legnagyobb vezér, Hadúr vezet mostan . . .  
S vissza fogtok térni mind, utolsó szálíg,  
— Ki dús dicsőséggel, kik megdicsőülten —  
Itthon bízva várunk, büszkén, virágosan . . .*

*S. Nagy László.*

### 53. **Az öreg székely generális.**

Irta: Móricz Pál.

A megifjodások csodás időszakát éljük, midőn rég pihenő kardok lekerülnek a szegről. Nyugalomba vonult, régi, derék magyar tisztek sem hallgatják tétlenül a határszéleken tomboló csatafergetegek zajgását; Szentábrahámról is harcba vonult egy öreg Székely generális, névszerint: Lőrinczy Dénes altábornagy.

Lőrinczy Dénes, kincses Kolozsvárról, a vasrostélyzatos ablaku unitárius kollégium hajdani »berbécs«-diákja, a honvédségnél töltött hosszas, hasznos, kiváló szolgálatai után, kitüntetésekkel ékesen, jó néhány évvel ezelőtt huzódott felre, minő címzetes altábornagy. Nem Grácot, Linzet, vagy Bécsset, sőt Budapestet sem választotta pihenő helyül az öreg »kegyelmes«, hanem az ifjan elhagyott szülőföldre, szentábrahámi székely attyajai közé tért meg. Ottan öles magasra megnő a szikár, csontos, fanyeső, sziklatörő székelység és kevélyen, hegyesen villogtatják barna szemüket még az öregek is; mert olyan egészséges föld az ott, hol az öreg embereket sem roskasztja össze a vénység . . . A királyi parancsszóra most hadbavonult a régi meleg kuriából az öreg székely generális. A közel napokban jelentették hivatalosan, hogy Lőrinczy Dénest valóságos altábornagyi címmel és jelleggel tüntette ki a király. Hírlik, hogy Szerbia körül szerzett érdemeket.

\*

Lőrinczy Dénes tetterős egész életet áldozott fel, hogy az első oktatók lelkes társaságában a magyar honvédséget szűkös viszonyok közül, a werndli-puska és paradicsom-flaskós piros nadrág korszakától emberöltő fáradozásaival felemelje mostani diadalmas, minden harctéri nehézséget leküzdő színvonaláig. A boldogult József főherceg vezérkarából a minta csapat-tiszt Lőrinczy Dénes nevét hálátlanság, méltánytalanság volna

elhagyni és feledésbe engedni. Lőrinczynek — bár a baka-bakkarcok talpszegére vonatkozó legaprólékosabb rendelkezésekig fejében voltak a különféle szabályzatok tömkelegei — életrevaló, ötletesen, merészen kezdeményező, praktikus magyar katonája volt, kinek bravúrosan, meglepő sikerekkel végrehajtott gyakorlatait élvezték, dicsérték még a másokkal szemben oly kérlelhetetlenül kritikus Bolla Kálmánok is. Pedig Lőrinczy, az öreg székely generális, egyszerű csapattisztból küzdötte fel magát az elérhető legmagasabb rangokra. Mint hadnagy, mint század- és zászlóaljparancsnok a hajdu fiuk élén, a debreceni harmadik honvéd gyalogezrednél pár évtizedig szolgált. A bakák nótába foglalták a Lőrinczy Dénes nevét; sőt a híres Nyulasygyakorlótéren a »Lőrinczy-halommal« kapcsolatban még a katonai térképsínálók is megörökítették azt... Ha egy-egy bravúros harcászati gyakorlata után (tishti megbeszéléseknél) saját-ságos orrhangján, de a tömör gondolatoknak acélkeménységével indokolásait előterjesztette »az öreg«, még egy Forinyák Gyulával, Bolla Kálmánnal, vén Pókay altábornaggyal szemben állva is: tiszteletet, figyelmet gerjesztő sugár, méltóságos katonaalak volt, akit a fenséges József főherceg és a kákán göcsöt örömezt keresgető, szigorú »kegyelmesek« fejbólogatólag, helyesléssel és élvezettel hallgattak. Azon a »fene Lőrinczyn« fehér asztalnál sem fogott ki a mulatságszerető, karakán magyar »első« Bolla Kálmán. Midőn Zilahon a hármas ezred negyedik zászlóalját »vizitálta« Bolla, vidám vacsora közben Lingó cigányt, a szilágysági híres »kispögdöst« akárhányszor térdére ültette az a szilaj főgenerális, azután úgy dalolgatták Lőrinczy őrnaggyal a Lingó cigány hurrepesztő muzsikájánál:

Csörög-csattog a vasajtó,  
Talán jön a tömlöctartó?  
Vizitálja a vasakat,  
Ugy örül a rabságomnak...  
Mondd meg a profusztartónak:  
Ne örüljön rabságomnak;  
Mert ha rabságomnak örül,  
Hej, kés forog a szive körül...

Ez a nóta a Lőrinczy Dénes nótája volt s még leírva is olybá tetszik, mint valami avas, régi, kuruc kesergő...

54. **Barta Imre, Bató Domokos és Geréd Lőrinc** humoród-szentpáli székely ifjak voltak oktatói az ottani ifjusági lövész-tanfolyamnak. Egy évi mintaszerű oktatás után mindhárman az északi harctérre mentek. Barta Imre mindjárt a Lemberg körül vívott ütközetekben hősi halált halt a vezetése alatt álló ifjuság, mély fájdalomra. Bató Domokos felső karján megsebesült. → Geréd Lőrinc pedig a háboru kezdetétől mai napig dicsősé-

gesen harcol, mint az 5. honvéd tábori ágyusezred 4. ütegének tüzestere. A jellegzetes székely ifju rövid időközökben az első és második osztályu ezüst vitézségi érmet nyerte s szakaszvezetőből tüzesterré lépett elő. Ezen kitüntetésekéről szép levelekben igazi székely önérettel számol be Dálfy Akos tanítónak, a lövész-tanfolyam szervezőjének, annak jeléül, hogy a nép hála méga harcterekről is eléri azokat, akik vele foglalkoznak.

55. **A símfalvi Fodor-fiuk.** Egyik hiventől, ki immár másodszor van künn a harctéren, a napokban levél érkezett, melyben az alább közölt ima volt. Amelyet megtartani s amelyre vigyázni nagyon kér. Drága emlék — mint írja — mert egy oroszotl elvett tintával és tollal írta Oroszlengyelországban az ő jó kis házikójában: a lövőárokbán. Kissé izgatott is volt, mert az elszabadult nádi bikák nagyon bömböltek. E hivem Fodor Pál, ki mint földműves iskolai tanuló vonult be a mozgósításkor és őrvezetőből őrmesterré lett előléptetve. Egy orosz lövőárokból egymaga hét muszkát zavart és dobált ki. Itt is érte a sebesülés: több szurás és belső sérülés. Özvegy asszonynak fia. Még két testvére van a háboruban. Samu Olmützben sebesült, Ferenc nádi-munkás Oroszlengyelországban. A negyedik fiu szintén indulóban van, mint B) osztályu besorozott: András. Az ima a következő:

#### TÁBORI IMA.\*

En Istenem, édes atyám,  
Viselj gondot tovább is rám.  
Megóvtál a kolerától,  
Meg ellenség golyójától.  
Sok ütközetben vettem részt:  
Kerültetted velem a vést.  
Kérlek, drága jó Istenem,  
Azokért, kiket szerettem:  
Segíts haza épen szépen  
És imádlak minden lépten.  
Járhassam a templomodat,  
Imádljam nagy oltalmadat.  
Imádlak én minden percen,  
Hát kit itten, ha téged nem?  
Híjszen kiket úgy szerettem:  
Távol vannak nagyon tőlem.  
Azt sem tudom mi van vélek  
Csak azt tudom, hogy még élnek.  
Tudok neked imádkozni,  
Tudok neked hálát adni.

\* Katonáink verses históriáit nem a verselés teszi érdekessé, hanem az, hogy ők írják saját háborus élményeikről. (Szerk.)

Boldognak érzem magamat,  
Mikor téged imádkhatlak.  
Akár milyen harcban voltam:  
Szent karod alatt harcoltam.  
Kitártad a szent kezedet,  
Megóvtad hü vitézedet.  
Harcolok a neved alatt,  
Oltalmamul téged hívlek.  
S megsegíted vitézedet,  
Hogy imádjá szent nevedet.  
Milyen gyilkos harcban voltam!  
Mégis épen megmaradtam.  
Ki megóvhat: az szent atyám,  
Aki gondot visel reám.  
S ha napjaim itt végződnek:  
Adjál vigaszt az élőknek.  
Kemény szívet az anyáknak,  
Jó hajlékot az árváknak,  
Hogy imádják szent nevedet,  
Higgyék s tudják szent kezedet.  
Ki apjukkal voltál és vagy,  
Minden percen vigasztaljad.  
Tanítsd őket imádkozni,  
Tanítsd szent nevedet félni.  
Én Istenem, édes atyám,  
Viselj gondot tovább is rám.

Amen.

Irta Fodor Pál őrmester

M. g. abt. II. 50., 5. komp. Tábori posta 37.

Sinfalva.

Közli: **Balázs András** lelkész.

56. **Három testvér.** Derzsi Károly postahivatalnok, tartalékos hadnagy az északi harctéren Borónia, galíciai községben hazájáért hősi halált halt. A templom kertjében temették el. Az elhunyt testvére dr. Derzsi Andor abrudbányai ügyvédnek, aki szintén az északi harctéren küzd és Derzsi Józsefnek, aki orosz fogságban van. Özveggye született Kiss Margit, Kis János telekkönyvvezető leánya, egy kis árvája, özveggy Derzsi Józsefné édesanyja és számos rokon és jóbarát gyászolja a derék, hivatalában és magánéletében is kötelességtudó, rokonszenves fiatalembert. Legyen emléke áldott!

57. **Három testvér.** Tordáról három **Szatmári** testvér vonult be katonai szolgálatra. **Gergely** kereskedő augusztusban vonult be az 50-ik ezred 11-ik századához Gyulafehérvárra, ahol testvére **Gábor** már kiképzésen volt. Onnan föl vitték őket Galiciába.

Hírük és nyomuk veszett. A hozzájuk tartozók a bizonytalanság gyötrelmeit újra, meg újra átélték, míg nem februárius közepén megérkezett az első s egyetlen levélök, 1914 nov. 12-én írta Berczowkából Gábor, ki a harctéren lett őrmester. Ebből megtudjuk, hogy aug. 30-án Galiciában mindketten megsebesültek, orosz hadifogdába estek és elhurcolták Oroszországba. Gergelyt Kiewbe, Gábort Berezowkára, Kisásziába. A levél Gábortól jött, aki testvéréről többet nem tud annál, hogy a lábába két lövést kapott, de nem súlyosat. Gábor a kezén sebesült meg, de csakhamar jobban lett és reménykedik, hogy a háború végével ismét itthon lesznek mindketten. A harmadik testvér **József**, januárban vonult be és ha elkészült ő is a harctéren megy.

58. **Farkas Domokos** (Székelyszentmiklós), nős, egy gyermek apja, a 82-ik gyalogezredben mint szakaszvezető, a kárpáti harcokban az uzsoki szorosnál hősi halált halt.

## Levél Amerikából.

**Dr. Wendte Károly un. titkár dr. Boros Györgynek.**

Nagyon szerencsésnek éreztem magamat, hogy a múlt héten két levele érkezett hozzám a hazai állapotokról és a nagyrabecsült Ferencz püspökről. Az utóbbit kiadtam a Christian Register utóbbi számában, a másiktól közölni fogok kivonatokat.

Lelkünkre megnyugtatóan hatott, hogy a múlt év végén is teljes eréllyel és komoly munkássággal szolgálták közös keresztény ügyünket. Örvendek, hogy tanulóinkat valamennyire elhelyezhették a Collegiumban, hogy folytathassák tanulásukat; annak is örvendek, hogy egy új iskola-épülettel gazdagodtak. Nagyon nyugtalanítanak az orosz csapatok betörései, ameyet esetleg a romániai is követelhet. Imádkozunk, hogy Isten óvja meg egy invázió iszonyaitól. Naponta izgatottan olvassuk a lapokat, félve, hogy netalán mégis bekövetkezik a szörnyű csapás. A Krisztus egyházai Szövetség-Tanácsa meghívását, remélem elfogadják és a küldötteket majd, ha megérkeznek, minden előzékenységgel elhalmozzák. Igaz ugyan, hogy a Szövetség-Tanács (Federal Council) nem volt hajlandó befogadni az unitáriusokat és universalistákat és dogmai akadályokat gördített együttműködésünk elébe. Ez sok kellemetlenséget okozott a szabadalom orthodoxok és még az orthodox lelkészek között is, akik az unitáriusok kizárása miatt meg is szakítottak minden összeköttetést a Szövetség-Tanáccsal.

Itt Massachusetts államban alakult a Tanácsnak egy

fiókja, amely központi Tanácsunk korlátai ellen tiltakozik és az unitáriusokkal s univetsálistákkal testvéri egyetértésben működik. Ennek bizonyossága, hogy elnökünk dr. Eliot A. Sámuel a Krisztus egyházaí massichusetsi tanácsának alelnöke és gyűléseit a mi épületeinkben tartja. A mi unitáriusaink a múlt évben a Tanács céljaira a legnagyobb összeggel járultak. A Tanácsnak magam is működő tagja vagyok. A központi Tanácsot ez nagyon bosszantja, el is követelt mindent, hogy minket kizárasson, de sikertelenül. A titkára Marefarland S. Károly lágszivű ember s azt hiszem szívesen befogadna minket minden föltétel nélkül, ha a nyugati és déli tagok nem volnának oly türelmetlenek. Az atyafiságos hajlandóság és szeretet állandó növekedésben van mindkét részen s azt hiszem, hogy csak idő kérdése, hogy minket befogadjanak. Igy náí önök is tegyenek meg mindent, amit tehetnek, hogy a Szövetség törekvéseit az önök országában előmozdítsák, ha oda ellátogatnak.

Mi egyidőre felfüggesztettük a *dévai templomra* indított gyűjtést. Azt hiszem, begyűlt 1000 dollár (5000 kor.). A pénztl jobb időkre gyűmölcsöztetjük.

Ezek után, barátom, imádkozom, hogy maguk, családjuk, egyházuk és országuk legyen jólétben.

Öszinte barátja és dolgozó lársa:

Wendte W. Károly.

---

## Adat id. Báró Daniel Gábor emlékéhez.

Keresztelését az árkosi unitárius egyház jegyzőkönyvébe tákkori lelkésze bejegyzéséből Végh Benjámín jelenlegi lelkész ur szívesességéből közöljük:

»1824. 29. ejusdem Aprilis Vargyasi Mlgs. Daniel Elek Urnak (minekutánna négy szép uri fiu magzatitól az Halál által megfosztatván, semmi fiu örököse nem volna) Mlgs. Cserei Krisztina Urasszonynak mint kedves hites társától szíveknék kimondhatatlan örömkre született uri csetsemőjét Gábort kereszteltem. Mlgs. Fő Strása Mester Maurer László urnak mint fő keresztatyjának Mlgs. Maurer Mihály urfinak Mlgs. Datzó József úr házastársának Maurer Anna Urasszonynak Mlgs. Datzó János urnak kedves élete párjának Mlgs. gróf és Obester Kálnoki Jánosné Ó nagyságának jelenlétekben. Az Isten éltesse s nevelje e kis Tsetsemőt szent vallásunk oszlopává s pártfogójává és a szinte elfogyó félben Mlgs. Familia jöjjen általa teljes virágzásba s megnevekedésbe!«

## IRODALOM.

„**Véres mezőkön...**“ Irta: S. Nagy László. Kolozsvár, Pannonia könyvnyomda. Ára 1 korona. Második kiadás.

„A fehér utakon“ járt az ifju, immár széles körben ismert unitárius poétánk első, nyilvánosan megjelent verskötetében s íme a második kötet, a „Sűrű sinek vonatán“, „Idegen földre“, „Hadur táborába“, „Véres mezőkre“ viszen. „A katona és a költő a legjobb bajtársak — mondja az író előszavában — együtt küzdve egy szebb jövőért, egymást lelkesítik: a katona acélos kardja megrezegteti a lant hurjait s a költő muzsikája friss erőt éleszt a lantok inakba.

„**Házassági válóperekben** követendő eljárás az új polgári rendtartás szerint.“ (Az 1911. I. t.-c. 639—686. §.) címen egy 64 nyomtatott oldalra terjedő munka jelent meg dr. Nagy György budapesti ügyvéd tollából. A mű nem jogászai okoskodás, nem jogbölcselemi fejtegetés, hanem tájékoztató azok részére, akik a válóperekben való eljárással megismerkedni óhajtanak. A *jegyzet* rovatokban könnyen érthetően magyarázza meg mind a tételes törvényszakasz értelmét, mind pedig az indokokat, melyek azokat létrehozták.

**Harci szonettek és egyéb háborus költemények** cím alatt Barabás Ábel főgimn. tanár, a kitűnő író egy kötetet ad ki. Ára 2 K lesz. Megrendelhető a szerzőnél. Nagyon ajánljuk figyelembe.

### Egyházi és iskolai mozgalmak

**Özv. Benczédi Gergelyné.**

Ez a kis gyászkeret egy jó lélek szomorú tragédiáját fejezi ki. Az egykori híres jogtanár, Mikó Lőrinc leánya, Mikó Klára kis korában anyai árvaságra jutott. Fiatalon lett Benczédi Gergely tanárunk neje, de családját a betegségek és halálok hosszú láncolata állandúan sújtotta. Szép kis leánya után nagytehetségű fia, Lőrinc, majd Ferenc már mint végző ifjak elhunytak, ügyvéd fia nyomtalanul eltűnt, férje

váratlanul meghalt és a mult nyáron elveszítette szeretett jó vejét, dr. Nyiredi Gézát. Egyetlen fiát elsodorta a világháború Szerbiába, honnan nagy betegen haza került, szerencsésen meg is gyógyult. A jó anyát a gyötrő szívbeli bántódások végleg kimerítették. Most már többé nem fáj semmi. Ő is pihen ott férje, gyermekei, jó testvére, Mikó Imre mellett. Nagyon jó szíve volt. Mindenkit szeretett s őt mindnyájan szerettük és tiszteltük. Kívánunk neki csöndes pihenést!

**Demeter Dénes** karácsonyfalvi unitárius lelkész, törv. hat. biz. tag, egyházközi közügyigazgató, Dávid Ferenc egyl. elnök, nevelésügyi biz. elnök, számos egyházi és társadalmi egyesület megalapítója s vezetője, 45 éves korában, papi működésének 21. évében március hó 12-én hirtelen meghalt. Az unitárius papság sorából egyik legtevékenyebb, önzetlen munkás dőlt ki, akit hívei rajongásig szerettek, munka- és pályatársai nagyabecsülték. Ezt mutatta az az impozánsan megnyilatkozó részvét, melyet a megboldogult márc. 14-iki temetésén tanúsított a két Homoródvidékének nagy számban megjelent közönsége — s az a sok köny, amit kedvesei, hívei és barátai koporsójánál hullattak... A temetési szertartást a háznál Vajda Antal énekvezetésével Ürmösi József homoródszentpáli lelkész vezegte s meghatottan, megható beszédben bucsuzott el a hív lelkipásztor, önzetlen társadalmi munkás és jó baráttól. A köztemetőben levő sírnál pedig Péter Sándor városfalvi lelkész a tanuló- és pályatársnak, a székely vértől hevülő költői léleknek mondott utolsó istenhozzádot. Emléke széles körben sokáig élni fog. Szerkesztőségünk mely megdöbbenéssel vette e szomorú hírt s reméljük, hogy érdemeit rövid idő alatt kellőképpen lesz alkalmunk méltatni.

**Elhunyt Tana Sámuel** kir. tan. p. ü. igazgató neje Segesvárt hosszas szenvedés után március 15-én. A kedves nő és jó anya korai halála mély részvétet keltett. Férje, egyetlen kis leánya és nagy rokon-ság gyászolja.

**Kovács Lajos** nagyajtai lelkész, a jeles egyházi író a brassai egyházközség egyértelmű lelkesedéssel megválasztotta lelkészévé. Beiktatása nemsokára meglesz.

**Hat vasárnap délután** istentisztelet volt az unitárius kollegium disztermében a f. évben is. Mindig nagy hallgatóság előtt beszéltek: Ferencz József püspök, Vári Albert, Györfi István, Ürmösi Károly, Csifó Salamon, dr. Boros György.

**Imádságok katonák és hozzátartozóik részére.** Az E. K. Tanács által ezen a címen kiadott könyvecske szerzőit lapunkban kívánjuk az érdeklődőkkel megismertetni, amely megjelölés az imakönyvben magában zavarólag hatott volna. Ferencz József püspök: III. 16; Dr. Boros György: I. 4, 8, 10., III. 6, 13, 15; Csifó Salamon: I. 2, 3., II. 3, 5., III. 10, 11, 14; Gálfi Lőrincz: II. 5, 6, 7., III. 7; Ürmösi Károly: I. 6, II. 1, 2., III. 1—5; Vári Albert: I. 1, 9., II. 4, 10., III. 9, 12; Györfi István: I. 5, 7., II. 9, 11., III. 8. Az imádságos könyv a lelkési hivatalokban kapható.

**Háborus előadás Homoródszentpálon.** Megható kis előadásnak voltam tanuja a homoródszentpáli népház nagytermében. Kis gyermek-kórusok gyönyörű összhangja és amit vidéki, községi előadásokon gyerekektől még sohasem hallottam, a melodramák sajtósága, megható tónusa csodálattal töltött el a mesterek, Pálffy Ákos és Bencéné, Györfy Ilona iránt, hogy oly kedves és feledhetetlen estét szereztek. Ürmösi Józsefné katonanótákat énekelt. Az előadás után vacsorán egy koronájával jó kis összeg gyűlt a katonák árvái részére. *Bencze Domokos.*



**Köszönetet** mond lelkipásztorának, Ferenczi Áronnak Jakab Lajos Bécsben, a kórházban ápolt katonára a mult hóban irt levelében „a rég óhajtott imakönyvért, melyet neki ajándékozott“ s azt írja, „itten egy öreg katolikus pap azt mondta: „ha nem vagyok katolikus, nem is vagyok keresztén“, pedig a dolog úgy áll, hogy az öreg pap nem keresztén, vagyis nem méltó követője a Jézusnak, mert Jézus nem arról ítélte meg az embert, hogy a synagoga jár-e vagy az utcasarkon imádkozik, hanem arról, hogy tiszta szívből imádkozik-e. Az utcasarkon állónak azt mondotta: jaj nektek, ti képmutatók, a templomba járókat küzde onnan, mert az Istenházát vásár helyévé alacsonyították.

**A homoródszentpáli áll. el. isk.** tanulók f. évi február 21-én tartott háborus előadásán felülfizettek: Ürmösi József 3 K 80 f., Bence Gábor 3 K 40 f., Marosi Márton 2 K 80 f., Sándor Kálmán 2 K 50 f., Bedő Albert 2 K, Péter Sándor 1 K 20 f., Nagy Gyula 1 K, Gál József 80 f., Kertész Irmuska, Bedő Miklós, Bartalis Márton és ifj. Barta Mózes 40—40 f., Balázs Jánosné és Barta Zsigmond 20—20 f., Ürmösi Józsefné által adományozott szegfűből begyűlt 7 korona. Az estély tiszta jövedelme 81 korona, miből 41 korona helybeli célokra fordítatik; 30 korona az elesett hősök árváinak segélyezésére és 10 korona az udvarhelymegyei tanítók, „leányotthona“ alapjára a kir. tanfelügyelőséghez küldetett. Mindazoknak, kik megjelenésükkel és felülfizetésükkel az estély sikeréhez

hozzájárultak, e helyen is köszönetet mondok. *Pálfy Ákos.*

**A homoródkeményfalvi** egyházközségben a mult évben a hívek adakozása és munkája 320 K 20 f. értékű volt, a mi szép megnyilvánulása a hívek buzgóságának.

**63-ik örökös alapítónk** nevében betűhiba csúszott be *Lipkay* helyett *Liptay*, amit, a figyelmeztetésért köszönettel, kiigazitunk.

**Március 15. az unitárius teológián.** Az Ifjusági Önképzőkör igen szépen sikerült ünnepség keretében ülte meg a nagy nap emlékét a sebesült katonák részvételével. A siker sulypontja éppen arra az alkalmi szerencsére esik, hogy Boros Irén énekművész nő készségesen vállalkozott a közreműködésre. Kiválóan, iskolázott, színes hangjával harcos közönségét a könnyekig meghatotta. Megérdemelt tapsok hononrálták ugy az éneket, mint Lavotta Rezső konzervatoriumi igazgató zongorkíséretét. A sikerből kiemelte a maga megillető részét Rezik Károly konzervatoriumi tanár művészi gondonka játékaival. Az ünnepség harmonikus keretébe megfelelően helyezkedtek be, Katona József alkalmi imája, Lőrinczy Zoltán elnök, mély gondolatokkal összeállított beszéde, Vári Domokos és Máté Lajos sikeres szavaiatai.

**Szerkesztői üzenetek.** F. V. tkv. Dés. Az arcképet várjuk. Az életrajzzal együtt óhajtjuk kiadni. *A háboru lelke.* Türelmet kérünk, mert a lapot nem bővíthetjük s ez nem vesztíti értékét. *Dr. Létay Balázsról* az a hír keringett Kolozsvárt, hogy orosz fogoly lett és él, de megerősítést nem nyert. *Dr. Posta Béla* egyet. tanár ur szivességéből jellemrajzát és arcképet közölni fogjuk. *P.-or.* Szívesen adnók a levelet, ha kissé rövidíteni lehetne. Kérünk fölhatalmazást.

## Nyilvános elszámolás.

*A brassói unitárius templom építésének céljaira tett adományok.*

— III. közlemény. —

10. Az Árkosi Tamás fogarasi lelkész gyűjtőivén: Nyiredi Lajosné Fogaras 40 f.

11. A Wartl Jánosné 309. sz. gyűjtőivén: Wartl János honvéd őrmester és neje Brassó 6 K 60 f., György Elek 20 f., Török Dénes 10 f., Nyáguly őrmester 20 f., Kádár Péter 30 f., Varga György 20 f., Skerei János 20 f., Darnóczi Lajos 20 f., N. N. főhadnagy 1 K, Moldován Miklós 30 f., Pozna Dávid és neje 1 K, Vastel Márton 4 K, Szász Ida 20 f., Czikely Karolina 50 f., Szász Mihály és neje 30 f., Szász Árpád 2 K, Sma-szenka Ferenc 30 f., László Ágoston 50 f., Kolumbán Jánosné 40 f., Simon József 1 K, Dániel Józsefné 60 f., Székely Mártonné 10 f., Hensel János és neje 40 f., Sándorné 20 f., Horváth Gézáné 30 f., László Simonné 20 f., Gáth Lajos 10 f., Ráduly Mihály 10 f., Nagy Dénes 10 f., Jakab János 20 f., N. N. 40 f., N. N. 20 f., Wastel Róza 1 K, Pitik János 20 f., Nan Erzsébet 20 f., Nan Paraszki 20 f., Nan György 30 f., Burszán János 20 f., Zarnescu Demeter 20 f., Piordu János 20 f., Redecina Demeter 60 f., Hogeá Paraszkeva 10 f., Bursán György 30 f., Zoor Amália 40 f., Schobel Anna 40 f., Bakonyszegi Imre 46 f., Nagy István 3 K, összesen 30 K.

12. A Kovács Károlyné 259. sz. gyűjtőivén: Kovács Károlyné Brassó 5 K, Kovács Károly máv. kalauz 5 K, N. N. 50 f., Árpád János 2 K, Meleg Zsigmond 2 K, Huszár András 2 K, Lanyeszky István 1 K, Mark Károly 1 K, N. Gyula 1 K, Majay Zsigmond 1 K, Szmátóna Gyula 1 K, Horváth Dávid 1 K, Kiss András 1 K, Bodor Ákos 1 K, Motek János 1 K, N. Dénes 1 K, Róna József 1 K, Koronki 2 K, Dénes Mózes 2 K, Gyuetkó József, Kalmár Géza, Friedel Gyula, Orbán Ferenc, Bang Zoltán, Serbán Valér, Nagy Dániel, Kamilli József, István Sámuel 1—1 K, N. N. 20 f., Szücs János 50 f., Elekes Dénes 1 K, Fney Miklós, Kiss János, Eszenyei, Máthé István, Dézsi Árpád, dr. Fogarascher Ottó 1—1 K, N. N. 50 f., Hencz Géza 1 K, Simó Endre 1 K, N. N. 20 f., Nagy Ferenc, Ferencz N., Kürti Antal 1—1 K, Kürti Antalné 1 K, Nagy S. 50 f., Hollanda Péter 1 K, Keresztes Gyula 2 K, Mellharal József 1 K, N. Rezső, N. N., Takács állomásfőnök, Csath N., Kiss N. 1—1 K, N. N. 50 f., Kázsa Márton, Finta Aladár, Kiss Károly, Horváth Mihály, Berényi János, László András, Kovács Pál, Poché János, Hutter Gyula 1—1 K, Nagy Aladár 50 f., Joós Ferenc 50 f., Stolcz Károly 1 K, N. N. 40 f., Kellermann Géza 40 f., Asztalos Ödön 50 f., N. N. 50 f., Kiss János 2 K, Bőjthy Artur 1 K, Lutsch Mihály 1 K, Mátéffy Lajos 2 K, N. N. 50 f., N. N. 50 f., H. S. 40 f., Lucz Alajos 2 K, N. N. 1 K, Kahos N. 1 K, Filipánics

Gyula 1 K, Illána Márton 1 K, Korpás János 50 f., Jakab Áron 1 K, Kovács N. 1 K, Szabó Sándor 40 f., Csátái Domokos 20 f., Benedek János 50 f., Benkő Dénes 1 K, Kamilli Károly 1 K, Monoki 20 f., Nagy Sándor 40 f., Eperjesi István 1 K, Szép István 30 f., Szathmáry Lajos 50 f., Szathmáry Lajosné 50 f., Talán János 50 f., Csutak László 50 f., Ferencz János 1 K, Stróbe Jenő 1 K, Borbély Sándor 1 K, Uher János 50 f., N. N. 30 f., Jánó Béla 50 f. (A szent Isten kegyelméből tiszta keresztényi hitem mellett gyűjtöttem, a jó Isten adjon segédelmet a szent cél végrehajtásában. Kovács Károly máv. kalauz és neje Györke Zsuzsánna) összesen 104 K 90 f.

*Dr. Vernes István*  
egyház közs. gondnok.

(Folytatjuk.)

**Az egylet pénztárába** a folyó évi február 20-tól március 20-ig rendes tagsági díjat fizettek: Maksai Lászlóné Kolozsvár 915-re, Lázár Miklós Torockó 912—915-re, Dobos György Vadad 911—915-re, Pap László Székelyudvarhely, György János Nagyselyk, Fekete Lajos Szászegerbég, Gyarmati Domokos Ladamos, Binder Laura Kolozsvár, Fodor Ferenc Nádasszentmihály, Binder Emil Budapest, Bede János Kolozsvár, Dr. Sárdi Elemér Tövis 1915-re, Székely Mózes Déva 915—9 6-ra, Csete Pál Kolozs, Dr. Kozma Jenő Marosvásárhely 1914 re.

Előfizetői díjat fizettek: Sigmund Lajos Kökös 1913-ra, Dr. Jancsó Ödönné Marosujvár 914 re, Csák János Füzesgyarmat 915—916-ra, Székely Sámuel Dés, Jakab Géza Kolozsvár, Végh József Székelykocsárd, Träger Arvéd Pinkafő, Jakab János Szász-nádas, Imreh Mózes Kissolyos 915-re.

Az U. K. költségeire ajándékoztak: Özv. Péterfi Sándorné Nagyajta 4 K, Br. Daniel Lajos Vargyas 25 K, Jakab Géza Kolozsvár 2 K 60 f. Fogadják az egylet köszönetét.

A háromszékköri fiókegylet pénztárába fizettek: Özv. Szász Béláné Sepsiszentgyörgy 913—915 re, József Lajos, József Lajosné, Kiss József, Özv. Útő Benjáminné, Útő András 914-re, Özv. Tibáld Józsefné 915-re, Székely Elek 911—913-ra, Barta Lajos, Id. Simon Áron, Simon József, Ferenc Lajos, Unitárius Egyházközség Nagyajta 914 re, Özv. Dézsi Mihályné, Id. Simon György, Fazakas Sándor 914—915-re, Kovács Lajos 910—911-re, Id. Kisgyörgy Áron, Took Mózes 915-re, Özv. Péterfi Sándorné 913—914-re, Sigmund Tamás Kökös 914—915 re, Unitárius Egyházközség 915-re, József Mihály Kilyén 914-re, Simon László Sepsiszentkirály 913-ra, Barabás Ferencz Árkos 914-re, Végh Benjamin 913 914-re, Barabás Károly 912—914 évre. Ifj. Barabás Sándor 903—907-re, Kiss József 914 915-re, Unitárius Egyházközség 915-re, Berde Ferenc Laborfalva 908—912-re, Unitárius Egyházközség 915-re, Régeni Györgyné, Berde Károly, Unitárius Egyházközség Kálnok 915-re, Gocsmann Béla, Török Elek, Unitárius Egyházközség Brassó 915 re, Kádár Sándor Sepsikőröspatak 915-re, Unitárius Egyházközség 912-re, Unitárius Egyházközség Bölön 915 re, Unitárius Egyházközség Sepsiszentkirály 914-re.

*Gálfi Lőrincz,*  
pénztárnok.

# Egyesült Könyvnyomda R.-t.

Kolozsvár, Ferencz József-út 85. sz.

Ajánlja modern újdonságokkal, hangjegyekkel, szedőgépekkel és a technika legújabb vívmányu gyorssajtóival felszerelt műintézetét iskolák, egyházak, egyesületek, intézmények, magánosok, ipartelepek, kereskedők, gyárak, gazdaságok, pénzintézetek, stb. részére szükséges mindennemű nyomtatványoknak izléses kivitelben való gyors előállítására. Egyetlen megrendelés, legyen az a legkisebb vagy a legnagyobb, mindenkit meggyőz az árak rendkívüli olcsóságáról s a munka kifogástalanságáról. —



## ÚJDONSÁGOK!

Szüntelen imádkoztatok! Irta: Murányi János ref. lelkész . . . . .	—20 K
Ne sirj! Utmutató a vigasztalás örök forrásához a Pécsi Behánia egyesület kiadása . . . . .	—20 „
Élet és Halál. Vallásos elmélkedések. Irta: Muraközi Gyula . . . . .	—80 „
Jézus önarcképei. Hat elmélkedés. Irta: ifj. Victor János . . . . .	2— „
Beszédek és homiliák francia szónokok műveiből. Átdolgozta Somogyi József ref. lelk. . . . .	2— „
Isten és a háboru. Irta: Nagy Lajos . . . . .	—50 „
Egyházi beszédek a világháboru idején. Irta: Kis József esperes-lelk. . . . .	3-40 „
Hétköznapi templomi imádságok tekintettel a háborura. Irta: Harsányi Pál gyomai ref. lelk. . . . .	—50 „

**Raphatók: KÓKAI LAJOS** könyvkereskedésében

Budapest IV., Kammermayer Károly-utca 3. szám.

Legcélszerűbb az összeget postabélyegeken vagy postautalványon előre beküldeni. Portóra 20 fillért kérek.

Nyomtatta az Egyesült Könyvnyomda Részvénytársaság Kolozsvárt.